

Med hrepenenjem in realnostjo

Novo sezono v **Prešernovem gledališču** so v petek odprli s psihološko dramo *Mama* francoskega dramatika Floriana Zellerja v režiji Ivica Buljana.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Prva premiera v novi sezoni je napolnila dvorano **Prešernovega gledališča**, kar je v teh negotovih časih navdušujoč podatek, a hkrati tudi rezultat pričakovanj publike, saj je bila na sporedu krstna slovenska izvedba psihološke drame *Mama* enega najbolj znanih sodobnih avtorjev romanov in dramskih besedil, francoskega pisca Floriana Zellerja. K režiji je pristopil v Kranju že večkrat angažirani režiser Ivica Buljan (režiral je tri dramska besedila z nemškega govornega območja, in sicer *Drame princes*, *Lovske scene iz Spodnje Bavarke* in *Močan rod*), predstava pa je nastala v koprodukciji **Prešernovega gledališča** in Mestnega gledališča Ptuj.

Dramsko besedilo *Mama* sodi v Zellerjevo trilogijo *Oče*, *Sin* in *Mati*, po vseh treh besedilih pogosto segajo gledališča, ta čas pa je tudi pri nas na sporedu filmska verzija *Oče*. Večplastna pretresljiva zgodba, ki govori o bolečini in osamljenosti matere, ki se spopada s t. i. sindromom praznega gnezda. Francoski scenograf in kostumograf Rudy Sabounghy je prizorišče postavil v hišo, v domače okolje odrske in pravzaprav mnogih družin, ki jih dramsko besedilo nagovarja. Mit o materinski ljubezni namreč bolj ali manj doživljajo vse družine.

V prvem planu je mama Anna, ki po odhodu otrok od doma in stalni službeni ali kakšni drugi odsotnosti moža v iskanju nekega preteklega časa, ko je svoje bitje posvetila družini, ostaja osamljena.

Ni izpraznjen le dom, izpraznjeno je tudi njeno življenje, ne pa čustva. V predstavi namreč spremljamo njeno čustveno stanje ob nastali situaciji. V njenih mislih se, najbrž pod vplivom tablet in alkohola, nizajo zgodbe – njene predpostavke, kaj se dogaja z njeno družino, možem, ki se ne zanima več zanjo, morda ima celo drugo žensko, in sinom, ki je niti ne pokliče več, ona pa ga v želji, da bi bila z njim tako kot nekoč, ko je odraščal, v mislih spet vrne domov in ga »odpokliče« od nje-govega dekleta.

Na neki način gre za arhetipske fantazme o vlogi mame in nas samih ter naših pričakovanjih, kaj naj bi se njej zgodilo. Je zgodba o tem, kaj mi projiciramo na besedo mama, kakšna so naša pričakovanja in predsodki o tem in vsem, kar se dogaja okrog nje. Zato nam je morda v svoji posesivnosti celo zoprna, nemogoča. Se sploh vprašamo o stiski, v kateri se je znašla in se nikakor ne more izvleči iz nje? Da je ženska srednjih let še kaj drugega kot mama?

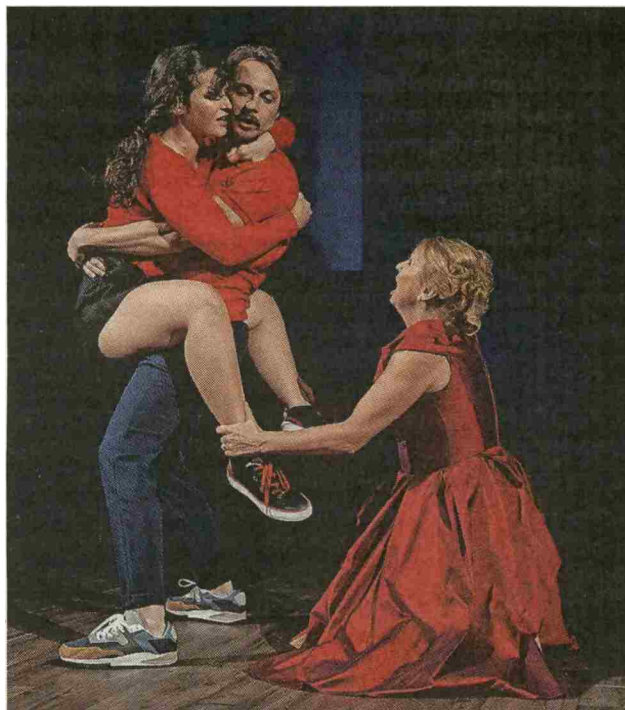
Zgodba je po eni strani aktualna v času, po drugi pa se tovrstni odnosi med starši in otroki, med partnerji, v družini ponavljajo že od nekdaj. Izjemno besedilo, dramaturško ga je tako rekoč brez »črtanj« spretno priredila **Marinka Postrak**, se ob prepričljivi režiji – Ivica Buljan ob tem pušča veliko prostora predvsem glavni igralski vlogi Anne – včasih zdi kruto resnično. Neizrečeno postane izrečeno, potlačeno postane vidno. V tem je izjemnost besedila.

V vlogi Anne je izjemna **Darja Reichman**. Ves čas uro in pol dolge predstave suvereno obvladuje zaupani ji dramski lik. Do popolnosti se vživlja v vsa različna čustvena stanja, ki jih od nje zahtevajo posamezne situacije; od osornosti in ponekod odsotnosti v komunikaciji z možem do pretirane prijaznosti v navezanosti do sina in popolnega zavračanja kakršnegakoli odnosa s sinovim dekletom, ne nazadnje nas prepriča še v rdeči obleki, ko jo spremljamo kot poželjivo osamljeno žensko, ki si želi pozornosti: ja, še sem tu, še sem živa. Reichmanova vsekakor odlično izkoristi igralsko priložnost, ki jo ponuja vloga mame, kar v uprizoritvah zadnjih nekaj sezon, v katerih igra, niti ni več naključje.

Igralsko ekipo korektno

dopolnjuje preostala igralska trojka. Oče Pierre, igra ga **Borut Veselko**, ki predvsem v uvodnem delu skupaj z dolgoletno soigralko nekako nosi predstavo. V vlogi sina Nicolasa je prepričljiv **Blaž Setnikar**, mami na voljo, naj bo kot njen ljubljene sin ali obratno toliko bolj v begu od njene posesivnosti. Prav tako se v svoji vlogi dekleta Elodie izkaže od lanske sezone nova moč kranjskega teatra **Doroteja Nadrah**.

V ozadju se vseskozi v videu predvajajo družinski motivi z otroško igro, prav tako pa je zaključek precej filmski, ko se na platno projicirajo zapisi o sodelujočih v predstavi. Je torej vse skupaj naša predstava o tem, kako se morajo obnašati liki v drami, na odru. Kot v fikciji, v filmu?

Darja Reichman z Blažem Setnikarjem in Dorotejo Nadrah